

Shadow Boxing – ต้องคุมครองการจ้างงานครับ!

ความขัดแย้งระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจ เป็นเรื่องที่สร้างความหดหู่ให้กับทุกๆ คน ที่มีความสนใจอยู่แล้วกับแนวทางการแก้ปัญหาปากท้อง

รัฐมนตรีคลัง สุชาติ ประกาศว่า ท่านได้โทร.หาผมในฐานะรัฐมนตรีเงาเพื่อถามว่า ผมเห็นด้วยกับแผนการจัดงบประมาณเพิ่มเติมได้ 1 แสนล้านบาทหรือไม่ ผมตอบไปทันทีเลยว่า โดยหลักการแล้วผมเห็นด้วย แต่ผมต้องเห็นรายละเอียดของแผนการใช้จ่ายงบประมาณก่อนหน้านี้ก่อน จึงจะยืนยันความเห็นชอบได้

ตอนนั้นผมเองก็นึกว่าท่านคงมีไอเดียที่ชัดเจนอยู่แล้วว่าจะเอางบประมาณก้อนนี้ไปใช้จ่ายอย่างไร แต่มาถึงวันนี้ถึงเข้าใจว่ามันไม่ได้เป็นเช่นนั้น

ย้อนกลับไปเมื่อต้นปีนี้ ทีมรัฐมนตรีคลังเงาที่รับผิดชอบด้านการคลังของเรา ได้เสนอไปยังรัฐมนตรีคลังในขณะนั้นว่า รัฐบาลควรเสนอขออนุมัติงบประมาณกลางปี เพื่อช่วยแก้ปัญหาประชาชน เราได้เสนอไปด้วยว่า งบกลางปีนี้จะควรจะใช้อย่างไร ซึ่งค่าใช้จ่ายเบ็ดเสร็จรวมแล้วผมจำได้ว่าอยู่ที่ประมาณห้าหมื่นล้านบาท ใครจะว่าผมหัวโบราณก็ได้ แต่วิธีใช้เงิน ผมคิดก่อนเสมอว่าจะใช้ทำอะไร แล้วค่อยมารวมว่าต้องใช้เงินเท่าไร

ส่วนรัฐบาลชุดนี้ดูเหมือนจะทำในสิ่งที่ตรงกันข้าม คือ กำหนดวงเงินงบประมาณขึ้นมาก่อน และจนถึงบัดนี้แล้วก็ยังตกลงกันไม่ได้เลยว่าจะนำงบก้อนนี้ไปใช้จ่ายกับอะไรบ้าง

ผมเชื่อว่าบรรดาท่านรัฐมนตรีคงจะเคลียร์ความเห็นที่ขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ภายในการประชุม ครม. ปายวันนี้ แต่ถ้าเป็นอย่างนั้นจริงนั้นก็คงเป็นความโชคร้ายของประชาชนครับ

เพราะมีความเป็นไปได้สูงมากที่รัฐบาลจะนำงบประมาณที่ได้รับอนุมัติเพิ่มก้อนนี้ไปใช้ในทางที่ผิดอีกครั้ง เหมือนกับที่คุณทักษิณเคยทำผิดมาแล้วเมื่อ พ.ศ. 2548

ต่างกันเพียงแต่ว่างบประมาณที่อนุมัติเพิ่มในสมัยทักษิณนั้น มาจากรายได้ที่เก็บได้เกินเป้า ขณะที่งบกลางปีของปีนี้ ได้มาจากการตั้งงบประมาณขาดดุลเพิ่มขึ้นกว่าเดิมอีกเป็นจำนวนมหาศาล

การหว่านเม็ดเงินลงไปยังประชาชนกลุ่มรากหญ้านั้น

แน่นอนที่สุดจะก่อให้เกิดการกระตุ้นการบริโภคในระยะสั้นให้เพิ่มสูงขึ้น (อาจจะรวมถึงคะแนนเสียงรัฐบาลด้วย) และทำให้เศรษฐกิจดูเหมือนกระเตื้องขึ้นมาบ้าง

แต่นี่จะเป็นเพียงแค่วิธีเวลาประเดี๋ยวประด๋าวเหมือนไฟไหม้ฟางเท่านั้น

ขณะที่ความเสียหายที่คนจนจะถูกเลิกจ้างงานจะไม่ปรับลดลงตาม เพราะปัจจัยที่คุกคามการจ้างงานอยู่ในขณะนี้ เกิดจากการที่ยอดสั่งซื้อสินค้าส่งออกของไทยจากต่างประเทศลดลง

ในขณะที่ความต้องการของสังคมในประเทศยังไม่เพิ่มขึ้น ซึ่งสองปัญหานี้

แก้ไม่ได้ด้วยการโหมกระตุ้นการใช้จ่ายเงินของประชาชนในชนบทหรอกครับ

ตลอดทั้งสัปดาห์ที่ผ่านมา ผมมีโอกาสได้พบกับกลุ่มนักธุรกิจจากหลายจังหวัด เช่น ราชบุรี สุโขทัย พิษณุโลก และนครสวรรค์ ซึ่งแต่ละคนก็มีเรื่องมาเล่าคล้ายๆ กัน พอสรุปได้ว่า

ความผันผวนในราคาสินค้าเป็นปัญหาใหญ่ของผู้ประกอบการในทุกภาคธุรกิจในขณะนี้

ความต้องการสินค้าลดลงอย่างรวดเร็วและแรง ทำให้ราคาสินค้าลดลงตามไปด้วย

ขณะที่ท่าทีของรัฐในการแก้ปัญหานี้ก็ยังไม่มีความสับสนไม่ลงตัวอย่างมาก อีกทั้งในหลายๆ ครั้งก็ยังกลับเป็นภัยต่อฝ่ายผู้ผลิตอีกด้วย

นักธุรกิจบางรายตั้งข้อสังเกตไว้เกี่ยวกับปัญหาพื้นฐานของเราว่า

ผลผลิตของประเทศไทยมีความอ่อนไหวสูงมากต่อการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดขึ้นกับสถานะตลาด

คือพออุปสงค์รวมลดลง ราคาสินค้าก็ลดลงตามทันที และนี่เป็นสัญญาณที่ชัดเจนว่าสินค้าของเราขาด (หรือถึงมีก็น้อยมาก) ความโดดเด่นในเชิงคุณภาพ

ที่จะช่วยรักษามูลค่าสินค้าของเราในช่วงที่เศรษฐกิจโดยรวมอาจจะซบเซา

ดังนั้นจึงเป็นเรื่องน่าผิดหวังมาก ที่มาตรการที่รัฐบาลออกมานั้น

ยังไม่ได้เป็นอะไรมากไปกว่าการเป็นปฏิกริยาตอบสนองแบบเฉพาะหน้าต่อปัญหา

เพื่อรักษาหน้าตาทางการเมืองไว้เท่านั้น และไม่ได้มีการพิจารณาถึงสิ่งที่เป็นสาเหตุรากเหง้าจริงๆ

ของปัญหาเหล่านี้เพื่อหาทางแก้ไขให้ตรงจุดแต่อย่างใด

ในภาคการเกษตรมีหลายคนบ่นมาว่า การประกันราคาข้าวเปลือกที่ทำกันแบบเฉพาะกิจนั้น

ทุกครั้งจะทำต่อเมื่อใกล้ถึงฤดูเก็บเกี่ยวแล้ว ทั้งที่จริงๆ

แล้วควรกำหนดราคาโดยมีการวางแผนอย่างเหมาะสมไว้ตั้งแต่เมื่อเริ่มต้นฤดูกาลเพาะปลูก

เพื่อให้เกษตรกรมีแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการผลิตของตนได้

นอกจากนี้การกำหนดราคาประกันในปัจจุบันก็ทำโดยดูจากราคาตลาดขณะนั้นเป็นสำคัญ ทั้งที่จริงๆ

แล้วควรต้องกระทำอย่างสมเหตุสมผลกว่านั้นคือ โดยคิดคำนวณจากต้นทุนที่แท้จริงของผลผลิต ทำให้ที่เป็นอยู่ในตอนนี้คือ รัฐบาลได้ประกาศว่าจะรับจำนำข้าวที่ราคาสูงกว่าราคาตลาดถึง 40% รับจำนำข้าวโพดที่ราคาสูงกว่าราคาตลาด 25% และรับจำนำปาล์มที่ราคาสูงกว่าราคาตลาด 15% ซึ่งถ้าไม่ใช่เหตุผลทางการเมืองแล้ว ผมก็สงสัยเหมือนกันว่า

รัฐบาลจะเอาเหตุผลอะไรมาอธิบายความเหลื่อมล้ำของราคาประกันเช่นนี้?

ส่วนอุตสาหกรรมปศุสัตว์นั้นทุกชนิดก็ยิ่งกว่าครับ เพราะเมื่อไหร่ที่ผลผลิตมีราคาสูงขึ้น รัฐบาลก็จะเข้าแทรกแซงเพื่อกดราคาไว้ไม่ให้ผู้ผลิตมีโอกาสทำกำไรสูงนัก แต่มาถึงตอนนี้เมื่อราคาผลผลิตที่รับซื้อโดยโรงงานผลิตอาหารสัตว์ลดต่ำลง รัฐบาลก็เข้าแทรกแซงอีก ที่ให้ผู้ผลิตเสียโอกาสทั้งขึ้นทั้งลง

จริงอยู่ครับรัฐบาลอาจได้คะแนนเสียงจากเกษตรกรผู้ผลิตข้าวโพดจากการตัดสินใจรับจำนำข้าวโพดในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด

แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ารัฐบาลได้เผชิญต่อผลกระทบที่จะเกิดกับกลุ่มผู้ผลิตในอุตสาหกรรมปลายน้ำที่ต้องอาศัยข้าวโพดเป็นวัตถุดิบ

นอกจากนี้ ยังมีเสียงบ่นอย่างหนาหูถึงความไม่ชัดเจน

และการขาดความมุ่งมั่นเอาจริงเอาจังของรัฐบาลในการดำเนินนโยบายด้านพลังงาน มาถึงตอนนี้

เมื่อราคาน้ำมันได้ปรับลดลงมาเหลือต่ำกว่า 60 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรลแล้ว

ก็กลายเป็นว่าความเร่งด่วนที่ขั้วต้นให้รัฐต้องคิดค้นนโยบายเชื้อเพลิงทางเลือกขึ้นมาใช้ก่อนหน้านั้นก็พลอยแผ่วไปด้วย และอีกเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวกับนโยบายพลังงานที่พลอยแผ่วไปด้วยก็คือ

ความมุ่งมั่นเอาจริงเอาจังของรัฐในการลงทุนด้านโลจิสติกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขนส่งโดยทางรถไฟ

ซึ่งมีผลกระทบเป็นพิเศษต่อจังหวัดบางจังหวัด เช่น พิษณุโลกและนครสวรรค์ สำหรับพวกเราประชาชนปีเตอร์นั้น

มีจุดยืนมาโดยตลอดเกี่ยวกับพลังงานทางเลือกว่า

เรื่องนี้ต้องมองว่าเป็นทั้งนโยบายด้านการเกษตรและนโยบายด้านพลังงานในเวลาเดียวกัน

ผู้ผลิตสินค้าการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับพลังงานต้องการความแน่นอนในด้านราคา และปริมาณการรับซื้อผลผลิต ซึ่งความสับสนในนโยบายของรัฐบาล ทำให้เกษตรกรขาดความมั่นคงในทั้ง 2 มิติ

พอกลับมาดูทางด้านการเงิน ก็พบว่าไม่มีข่าวดีให้ชื่นใจอีกเหมือนกัน ธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง

(เอสเอ็มอี) นั้นเสียเปรียบมาโดยตลอดอยู่แล้วในเรื่องการเข้าถึงการสนับสนุนด้านการเงิน

และมาตอนนี้สถานการณ์ยิ่งหน้าสีหน้าขาวมากขึ้น

เพราะธนาคารส่วนใหญ่ต่างมีอาการกลัวความเสี่ยงจนไม่ยอมออกเงินกู้ให้

และสถาบันการเงินของรัฐก็ไม่สามารถเป็นทางออกได้เช่นกัน ผู้ประกอบการเอสเอ็มอีแทบทั้งหมดมักบ่นว่า

สถาบันการเงินทำตัวไม่ต่างกับโรงรับจำนำ คือปล่อยกู้ตามมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกันเท่านั้น

รวมทั้งธนาคารเอสเอ็มอี ซึ่งเป็นธนาคารของรัฐด้วย

ยอดสั่งซื้อสินค้าของภาคธุรกิจที่ต่ำลง

ยอมนำไปสู่การลดชั่วโมงทำงานของลูกจ้างผู้ที่ปกติก็มีรายได้น้อยอยู่แล้ว

และจำเป็นต้องพึ่งเงินค่าล่วงเวลาเพื่อจะพอเลี้ยงชีวิตไปได้ในแต่ละวัน

ตอนนี้สหรัฐอเมริกาและประเทศแถบยุโรปต่างกำลังเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจถดถอย

ส่วนเศรษฐกิจของจีนก็ชะลอตัวในอัตราที่เร็วกว่าที่คาดการณ์กันไว้

และแม้แต่เศรษฐกิจของประเทศผู้ค้าน้ำมันในตะวันออกกลางเอง

ก็หนีไม่พ้นผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกในครั้งนี้ด้วย นอกจากนี้แล้ว

มาตรการที่หลายประเทศนำมาใช้รับมือกับสภาวะการณ์ในตอนนี้

ก็ไม่น่าจะส่งผลมากนักในระยะสั้นเหมือนกับที่เคยคาดหวังกันไว้ในตอนแรก

จะเห็นว่าสหรัฐอเมริกาเองก็เพิ่งปรับเปลี่ยนแผนการใช้งบประมาณอัดฉีดจำนวน 7 แสนล้านเหรียญสหรัฐ

ที่ได้รับอนุมัติจากสภาองเกรสเมื่อเดือนก่อน ขณะที่แผนกระตุ้นเศรษฐกิจ

ด้วยการอัดฉีดเม็ดเงินเข้าไปในระบบของจีนตอนนี้ ก็เป็นที่เข้าใจกันแล้วว่าจะมีตัวเม็ดเงินใหม่จริงๆ

เพียงเสี้ยวเดียวของตัวเลขที่พาดหัวข่าวไว้ในตอนแรก และถึงแม้อัตราดอกเบี้ยทั่วโลกอาจลดลงอีก

ก็ไม่แน่ว่าจะมีผลกระทบเฉพาะหน้าต่ออุปสงค์ต่อสินค้าทั่วโลกมากนักน้อยแค่นั้น

แน่นอนครับ รัฐบาลไทยจึงจำเป็นต้องรีบดำเนินการให้เร็วที่สุด เพื่อรับมือกับปัญหาที่กล่าวมา

แต่เรากลับยังมองไม่เห็นสัญญาณจากทางรัฐบาลเลย

การมัวแต่ตั้งข้อถกกันระหว่างรัฐมนตรีที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลักๆ ด้านเศรษฐกิจ

ยิ่งทำให้ชุมชนนักธุรกิจทั่วประเทศรู้สึกหดหู่และสิ้นหวังมากขึ้นไปอีก

ถึงเวลาแล้วครับที่เราต้องแยกเรื่องการเมืองออกจากเรื่องเศรษฐกิจไปก่อน

และใช้ทุกวิถีทางที่จำเป็นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิต
เพราะถ้าพวกเขาไม่สามารถรักษาระดับการจ้างงานในปัจจุบันเอาไว้ได้
ถึงตอนนั้นไม่ว่ารัฐบาลจะออกนโยบายประชานิยมแบบใดมาอีก
ก็คงจะไม่สามารถช่วยเหลือคุ้มครองประชาชนกลุ่มรากหญ้าจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เลวร้ายครั้งนี้ได้